

Analiza SWOT w dziedzinach planowania strategicznego

W trakcie spotkań zespołu roboczego ds. opracowania Strategii wyłoniono czynniki analizy SWOT. Analiza SWOT wskazuje czynniki mające wpływ na możliwości interwencji, w podziale na mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia. Mocne i słabe strony to czynniki wewnętrzne (GMK), takie na które mamy wpływ i takie które odnoszą się do teraźniejszości; szanse i zagrożenia to czynniki zewnętrzne (województwo, kraj, Europa), takie na które mamy niewielki wpływ i takie które mogą odnosić się do przyszłości.

Dla zobrazowania siły oddziaływania poszczególnych czynników na możliwości rozwiązywania problemów w obrębie dziedzin planowania strategicznego przyjęto następującą skalę:

W odniesieniu do mocnych stron oraz szans:

- 0 – brak oddziaływania czynnika
- 1 – słabe pozytywne oddziaływanie czynnika
- 2 – przeciętne pozytywne oddziaływanie czynnika
- 3 – silne pozytywne oddziaływanie czynnika

W odniesieniu do słabych stron i zagrożeń:

- 3 – silne negatywne oddziaływanie czynnika
- 2 – przeciętne negatywne oddziaływanie czynnika
- 1 – słabe negatywne oddziaływanie czynnika
- 0 – brak oddziaływania czynnika

1. Wspieranie rodziny

Nazwa czynnika		Siła oddziaływania			
		0	1	2	3
Mocne strony	Rozwój systemu wspierania rodzin: asystent rodziny i placówki wsparcia dziennego				
Szanse	Włączenie organizacji pozarządowych w realizację zadań na rzecz wspierania rodzin				
	Zmiana w Kodeksie Rodzinnym i Opiekuńczym – szybkość decyzji, znajomość usług wspierających rodziców				

Nazwa czynnika		Siła oddziaływania			
		-3	-2	-1	0
Słabe strony	Niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych				
	Niewystarczająca promocja przedsięwzięć mających na celu podniesienie kompetencji rodzicielskich				
Zagrożenia	Wzrost liczby dzieci i młodzieży z zaburzeniami zachowania i emocji				
	Wzrost liczby rodzin, które nieprawidłowo realizują funkcje opiekuńczo-wychowawcze				
	Niepewna sytuacja gospodarcza kraju (bezrobocie)				
	Przekazywanie samorządom zadań do realizacji bez przekazywania środków finansowych				

2. Organizacja pieczy zastępczej

Nazwa czynnika		Siła oddziaływania			
		0	1	2	3
Mocne strony	Możliwość podjęcia się pełnienia funkcji „bycia” rodziną zastępczą, wsparcie w formie szkoleń dla rodzin zastępczych				
	Dobra współpraca Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z rodzinami zastępczymi				
	Rodzina zastępcza zawodowa decyduje o wieku, liczbie dzieci				
Szanse	Możliwość włączenia organizacji pozarządowych w realizację zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej				
	Zmiana w Kodeksie Rodzinnym i Opiekuńczym – dotycząca szybkości podejmowania decyzji, znajomości usług wspierających rodziców				

Nazwa czynnika		Siła oddziaływania			
		-3	-2	-1	0
Słabe strony	Brak bezpłatnych ofert zajęć kulturalnych, sportowych dla rodzin zastępczych				
	Niewystarczające kompetencje osób które w życiu codziennym „pracują” z dziećmi z zaburzeniami zachowania i emocji				
Zagrożenia	Niepewna sytuacja gospodarcza kraju				
	Przekazywanie samorządom zadań do realizacji bez przekazywania środków finansowych				

3. Wsparcie osób niepełnosprawnych

Nazwa czynnika		Siła oddziaływania			
		0	1	2	3
Mocne strony	Duża liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze wspierania osób z niepełnosprawnością				
	Szeroko rozwinięta sieć placówek wspierających osoby z niepełnosprawnością				
	Wysokie kwalifikacje i kompetencje kadry zatrudnionej w placówkach działających w obszarze pomocy osobom z niepełnosprawnością				
	Dobra współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi w zakresie wspierania osób z niepełnosprawnością				
	Umiejętności i doświadczenie w pozyskiwaniu oraz wykorzystywaniu środków UE zarówno przez miejskie jednostki jak i organizacje pozarządowe				
	Duży potencjał kadry akademickiej				
	Wolontariat na rzecz osób z niepełnosprawnością				
Szanse	Nowe rozwiązania systemowe we wspieraniu różnych grup osób z niepełnosprawnością				
	Możliwość uzyskania wsparcia w ramach środków Unii Europejskiej				
	Rozwój ośrodków wsparcia dla osób z niepełnosprawnością				
	Rozwój ekonomii społecznej				

Nazwa czynnika		Siła oddziaływania			
		-3	-2	-1	0
Słabe strony	Dyskryminujące procedury rekrutacyjne do jednostek pomocy społecznej, nieadekwatne zasady porządkowe (lub ich brak), powodujące, że osoba np. z autyzmem, agresywna jest wykluczona z ośrodków wsparcia				
	Brak badań i diagnozy dotyczących problematyki osób z niepełnosprawnością				
	Niewystarczające środki finansowe na realizację programów zdrowotnych				
	Niedostateczna wiedza pracowników administracji dotycząca problematyki osób z niepełnosprawnością				
Zagrożenia	Niedostosowanie przepisów prawa do indywidualnych potrzeb (np. proteza nogi jest możliwa do sfinansowania raz na 2 lata lub nie wolno w edukacji użyć środków przymusu bezpośredniego wobec ucznia np. z autyzmem)				

	Niedostosowanie programów edukacyjnych na poziomie szkół zawodowych do wymagań rynku – osoba z niepełnosprawnością nie zdobywa wymaganych kompetencji oraz nie jest uczona radzenia sobie w życiu				
	Słabe wsparcie, brak rozwiązań systemowych w państwie, dla rodziny z osobą z niepełnosprawnością (dzieckiem z niepełnosprawnością), np. rodzic nie może wrócić do pracy bo musi się zajmować osobą z niepełnosprawnością				

4. Zdrowie psychiczne

Nazwa czynnika		Siła oddziaływania			
		0	1	2	3
Mocne strony	Duża liczba organizacji pozarządowych działających w zakresie wspierania osób z zaburzeniami psychicznymi				
	Szeroko rozwinięta sieć placówek wspierających osoby z zaburzeniami psychicznymi				
	Dobra współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi w zakresie wspierania osób z zaburzeniami psychicznymi				
	Istnienie programów profilaktyki w zakresie zdrowia psychicznego w celu zapobiegania problemom zdrowia psychicznego				
	Umiejętności i doświadczenie w pozyskiwaniu oraz wykorzystywaniu środków UE zarówno przez miejskie jednostki jak i organizacje pozarządowe				
	Miasto jako ośrodek akademicki ma duży potencjał ludzki (wykorzystanie kadry)				
	Wolontariat na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi				
Szanse	Nowe rozwiązania systemowe we wspieraniu osób z zaburzeniami psychicznymi				
	Możliwość uzyskania wsparcia w ramach środków Unii Europejskiej				
	Rozwój ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi				
	Rozwój ekonomii społecznej				

Nazwa czynnika		Siła oddziaływania			
		-3	-2	-1	0
Słabe strony	Dyskryminujące procedury rekrutacyjne do jednostek pomocy społecznej, nieadekwatne zasady porządkowe (lub ich brak), powodujące, że osoba np. z autyzmem, agresywna jest wykluczona z ośrodków wsparcia				
	Brak badań i diagnozy dotyczących problematyki osób z zaburzeniami psychicznymi				
	Niewystarczające środki finansowe na realizację programów zdrowotnych, w tym w zakresie zdrowia psychicznego				
	Niedostateczna wiedza pracowników administracji dotyczących zaburzeń psychicznych				
Zagrożenia	Niedostosowanie przepisów prawa do indywidualnych potrzeb				
	Niedostosowanie programów edukacyjnych na poziomie szkół zawodowych do wymagań rynku				
	Słabe wsparcie, brak rozwiązań systemowych wspierających rodziny z osobą z zaburzeniami psychicznymi				

5. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii

Nazwa czynnika		Siła oddziaływania			
		0	1	2	3
Mocne strony	Podstawa finansowa (wysoki budżet Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii), środki własne Gminy				
	Szeroka baza placówek pomocowych (terapeutycznych, wsparcia dziennego dla dzieci) i potencjał instytucjonalny (Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień)				
	Duża liczba wykwalifikowanych specjalistów uzależnień				
Szanse	Rozwój placówek pomocowych w obszarze profilaktyki i terapii, wzrastająca liczba aktywnych organizacji pozarządowych realizujących zadania z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień				
	Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych, nowe źródła finansowania				

Nazwa czynnika		Siła oddziaływania			
		-3	-2	-1	0
Słabe strony	Duży obszar terytorialny i wysoka populacja osób z problemami uzależnień (potencjalnych i rzeczywistych klientów)				
	Rutynowość działań, zbyt mała liczba działań innowacyjnych, wysoki poziom inercji				
	Niewystarczająca oferta dotycząca leczenia odwykowego zamkniętego				
	Wysoka dostępność do alkoholu				
Zagrożenia	Nowe substancje uzależniające (dopalacze, itp.), powstawanie uzależnień niechemicznych (hazard, Internet)				
	Rosnące bezrobocie, pauperyzacja społeczeństwa				
	Niebezpieczeństwo obniżenia poziomu edukacji spowodowane zmianą przepisów powszechnie obowiązujących				

6. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Nazwa czynnika		Siła oddziaływania			
		0	1	2	3
Mocne strony	Duża ilość instytucji i specjalistów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie				
	Realizacja procedury „Niebieskie Karty”				
	Współpraca międzyinstytucjonalna w udzielaniu pomocy osobom/rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie				
	Pozyskiwanie do współpracy organizacji pozarządowych oraz lokalnie działających grup mieszkańców				
	Włączanie zagrożonych grup społecznych do konstruktywnych aktywności społecznych				
Szanse	Inicjatywy lokalne oraz budżet partycypacyjny jako narzędzia stymulujące rozwój aktywności społecznej				
	Możliwości pozyskiwania środków finansowych z nowych źródeł finansowania				
	Zmiana społeczna				

Nazwa czynnika		Siła oddziaływania			
		-3	-2	-1	0
Słabe strony	Niepełna realizacja istniejących instrumentów prawnych				
	Brak zaangażowania istotnych instytucji w przeciwdziałanie przemocy (ochrona zdrowia)				
	Uznawanie reagowania na negatywne zjawiska społeczne (w tym przemoc w rodzinie) za zachowanie pejoratywne				
	Niski poziom świadomości obywatelskiej w zakresie problemu przemocy w rodzinie				
Zagrożenia	Brak edukacji kadr oświaty, ochrony zdrowia na etapie kształcenia zawodowego/universyteckiego z zakresu rozpoznawania zjawiska przemocy w rodzinie oraz reagowania				
	Nieprecyzyjne rozwiązania prawne (np. w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie)				
	Niski poziom finansowania oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie				
	Zwiększony zakres obowiązków służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie wymagający zwiększenia zasobów kadrowych przy braku odpowiedniego finansowania (obciążenie budżetów instytucji)				

7. Program pomocy społecznej w zakresie bezdomności (Wsparcie osób bezdomnych)

Nazwa czynnika		Siła oddziaływania			
		0	1	2	3
Mocne strony	Prowadzenie pracy socjalnej w różnych organizacjach i instytucjach				
	Organizacja grup wsparcia dla osób bezdomnych				
	Oferta wsparcia przedmedycznego i lekarskiego				
	Realizowanie usług opiekuńczych w schroniskach dla osób bezdomnych				
	System pomocy doraźnej – kuchnie, łazienki, przychodnia				
	Stosunkowo duża liczba miejsc noclegowych				
	Prowadzenie mieszkań wspieranych i chronionych				

Nazwa czynnika		Siła oddziaływania			
		-3	-2	-1	0
Słabe strony	Brak wsparcia po zakończeniu procesu usamodzielnienia				
	Brak systematycznych dofinansowań do czynszu				
	Mała liczba lokali socjalnych				
	Brak środków na remonty np. w ramach „Programu pomocy lokatorom”				
	Brak systemu zabezpieczającego szybki dostęp do bezpłatnych leków				
	Niewielka koncentracja na odbudowywaniu relacji rodzinnych w pracy z osobą bezdomną				
	Przepełnienie w placówkach noclegowych dla osób bezdomnych				
	Brak programów wychodzenia z bezdomności realizowanych w placówkach dla osób bezdomnych				

8. Program pomocy społecznej w zakresie ubóstwa (Wsparcie osób z problemem ubóstwa)

Nazwa czynnika		Siła oddziaływania			
		0	1	2	3
Mocne strony	Niska stopa bezrobocia w GMK w stosunku do średniej krajowej				
	Duża liczba organizacji pozarządowych działających w Krakowie, zaangażowanych w działania na rzecz walki z ubóstwem				
	Rozwijająca się współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi				
	Rozwinięty system wsparcia dla osób ubogich				
Szanse	Połączenie aktywizacji zawodowej osób w trudnej sytuacji finansowej z aktywizacją psychospołeczną				
	Wykorzystywanie dobrych praktyk miast partnerskich Krakowa w zakresie pomocy osobom ubogim				
	Skuteczniejsze pozyskiwanie i korzystanie ze środków unijnych				
	Tworzenie programów wyprowadzania z ubóstwa jako systemowych działań zmniejszających liczbę osób/rodzin ubogich oraz przeciwdziałające zjawisku „dziedziczenia biedy”				

Nazwa czynnika		Siła oddziaływania			
		-3	-2	-1	0
Słabe strony	Niewystarczająca ilość środków finansowych gminy na zadania nieobowiązkowe z zakresu pomocy społecznej w tym na: - zlecanie zadań z zakresu działalności charytatywnej np. kuchnie dla ubogich - profilaktykę, w tym programy wychodzenia z ubóstwa skierowane do grup docelowych				
	Rywalizacja organizacji pozarządowych działających w tych samych obszarach				
	Brak koordynacji pomocy osobom ubogim w zakresie: - współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi - działań instytucji i organizacji udzielających pomocy (jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych) skutkujący powielaniem pomocy tym samym osobom - działań poszczególnych osób pomagających rodzinie - brak interdyscyplinarnych zespołów „pomagaczy”				
Zagrożenia	Nieuwzględnienie przez ustawodawcę zaleceń i wskazań w zakresie wdrażania standardów pracy socjalnej będących wynikiem konsultacji i testów				
	Restrykcyjne przepisy prawa dotyczące egzekucji komorniczych (zajęcie 3/5 wynagrodzenia zniechęca do podejmowania legalnej pracy)				

9. Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu

Nazwa czynnika		Siła oddziaływania			
		0	1	2	3
Mocne strony	Niski poziom bezrobocia				
	Duża liczba aktywnych, dobrze przygotowanych do podjęcia pracy, wykształconych osób				
	Potencjał intelektualny, edukacyjny uniwersytetów				
	Zaplecze Klubów Integracji Społecznej, Centra Integracji Społecznej, instytucji i organizacji aktywnej integracji				
	Programy oddłużania dla osób posiadających zaległości czynszowe				
	Silnie rozbudowana infrastruktura instytucji szkoleniowych				

	Duża liczba zarejestrowanych PES, różnorodne dziedziny, w których funkcjonują PES				
	Współpraca z wolontariuszami w realizacji celów społecznych organizacji				
	Duża wiedza pracowników PES w zakresie pozyskiwania pieniędzy z funduszy UE i innych źródeł				
	Duży potencjał krakowskich PES w zakresie dostarczania usług użyteczności publicznej				
Szanse	Rozwinięta infrastruktura wsparcia dla podmiotów ekonomii społecznej (Ośrodki Wsparcia ES, MOWIS)				
	Zapotrzebowanie na usługi deficytowe z punktu widzenia społeczności lokalnych, których wykonawcą mogą być PES				
	Możliwość przygotowywania Programu Aktywizacja i Integracja (PAI) i związana z tym możliwość otrzymania środków finansowych				
	Możliwość wdrażania dobrych praktyk z innych krajów UE w ramach realizacji Projektu Operacyjnego „Wiedza Edukacja Rozwój: (PO WER)				
	Budowanie relacji pomiędzy szkolnictwem a biznesem				
	Elastyczność rynku pracy				
	Środki Unii Europejskiej				
	Możliwe zwiększenie mobilności osób poszukujących pracy				

Nazwa czynnika		Siła oddziaływania			
		-3	-2	-1	0
Słabe strony	Koncentracja organizacji pozarządowych na dotacjach ze środków publicznych				
	Ograniczone zdolności organizacji pozarządowych do pozyskiwania środków rynkowych				
	Zadłużenia alimentacyjne				
	Syndrom wyuczonej bezradności				
	Dziedziczenie biedy				
	Niechęć pracodawców do subsydiowanego zatrudniania osób bez doświadczenia i wykształcenia				
	Szara strefa				

	Niewystarczający poziom współpracy pracodawców z GUP				
Zagro- żenia	Brak regulacji normatywnych dotyczących funkcjonowania sektora				
	Nieadekwatna oferta rynku edukacyjnego w stosunku do potrzeb rynku pracy				
	Wysokie koszty pracy				
	Niska aktywność społeczna w społecznościach lokalnych				
	Niestabilność zewnętrznych źródeł finansowania				

10. Rehabilitacja zabudowy blokowej (Rewitalizacja społeczna)

Nazwa czynnika		Siła oddziaływania			
		0	1	2	3
Mocne strony	Możliwość wykorzystania istniejących struktur urbanistycznych (w tym zieleni i potencjalnych przestrzeni publicznych) oraz obiektów użyteczności publicznej dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców				
	Zaangażowanie środowisk naukowych, ekspertów społecznych i praktyków (głównie pracowników MOPS) w proces tworzenia (Programów Rehabilitacji Osiedli) PRO				
	Aktywni mieszkańcy (liderzy i autorytety lokalne), przedstawiciele instytucji i organizacji działających na osiedlach				
	Włączenie mieszkańców w życie publiczne i zaangażowanie ich w rozwiązywanie lokalnych problemów poprzez m.in. budżet partycypacyjny, inicjatywy lokalne				
Szanse	Możliwość zainicjowania wielostronnej współpracy mieszkańców w ramach osiedli				
	Zwiększająca się świadomość społeczna i obywatelska, przede wszystkim wśród aktywnych ludzi młodych				
	Budżety partycypacyjne, szansa na wykorzystanie środków pochodzących z Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego (MRPO) na lata 2014 – 2020				
	Współpraca z miastami partnerskimi na rzecz rozwoju społeczności lokalnych				

Nazwa czynnika		Siła oddziaływania			
		-3	-2	-1	0
Słabe strony	Niekorzystna sytuacja demograficzna: wysoki wskaźnik średniego wieku, regresja demograficzna, postępujący proces starzenia się mieszkańców				
	Komunalna własność terenów przy spółdzielczej i prywatnej (w tym wspólnot) własności budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej				
	Brak prewencyjnych („ochronnych”) miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla istniejących osiedli zabudowy blokowej				
	Słaba dostępność do usług publicznych, głównie w zakresie sportu i rekreacji				
	Zagrożenie wieloma czynnikami powodującymi wykluczenie społeczne				
	Bierność społeczna mieszkańców, mało inicjatyw oddolnych, zanikające więzi sąsiedzkie				
Zagrożenia	Prawne bariery partnerstwa publiczno-prywatnego				
	Ograniczone możliwości zaangażowania GMK (w ramach budżetu Miasta) w inwestycje służące społecznościom lokalnym				
	Kadencyjność samorządów, przy ich jednoczesnym upolitycznieniu				
	System edukacyjny nie budujący postaw obywatelskich i wspólnotowych				